

کتابخانه
موسسه
مطالعات
کشاورزی

بسم الله الرحمن الرحيم

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
معاونت ترویج

پسته مه ولات

مروارید بربرگی ها و چالش های

پسندکاری در فضا آباد

(قطب تولید پسته در خراسان رضوی)

نویسندگان:

عبدالحمید شرافتی، حسین حکم آبادی

۱۳۹۷

: شرافتی، عبدالحمید، ۱۳۴۷ -

سرشناسه

: پسته مه ولات (مروری بر ویژگی ها و چالش های پسته کاری در فیض آباد (قطب تولید پسته در خراسان رضوی) / نویسندگان عبدالحمید شرافتی، حسین حکم آبادی.

عنوان و نام پدیدآور

: کرج: سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، معاونت ترویج، نشر آموزش کشاورزی، ۱۳۹۷.

مشخصات نشر

: ۲۰۴ص: مصور.

مشخصات ظاهری

: ۹۷۸-۹۶۴-۵۲۰-۴۵۳-۰

شابک

وضعیت فهرست نویسی: فیا

: پسته -- ایران -- اصلاح نژاد
Pistachio-- Breeding-- Iran

موضوع

موضوع

: پسته -- ایران -- کاشت
Pistachio -- Planting -- Iran

موضوع

موضوع

: فرآورده های زراعی خوراکی -- ایران -- فیض آباد -- اصلاح نژاد
Food crops -- Iran -- Feyzabad -- Breeding

موضوع

موضوع

: درخت های آجیلی -- ایران -- فیض آباد
Nut trees -- Iran -- Feyzabad

موضوع

موضوع

: حکم آبادی، حسین، ۱۳۵۲ -

شابک افزوده

: سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی. معاونت ترویج. نشر آموزش کشاورزی

سازمان آفر

: ۱۳۹۷ ش ۴ پ ۵ / SB۴۰۱

دوره و شماره

: ۶۳۴/۵۷۴۵۰۹۵۵

ردیف بندی

: ۵۳۲۸۳۱۰

شماره شناسایی ملی

ISBN:978-964-520-453-0

*شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۲۰-۴۵۳-۰

نشر آموزش کشاورزی

عنوان: پسته مه ولات، مروری بر ویژگی ها و چالش های پسته کاری

در فیض آباد (قطب تولید پسته در خراسان رضوی)

نویسندگان: عبدالحمید شرافتی، حسین حکم آبادی

مدیر داخلی: شیوا پارسانیک

ویراستاران ترویجی: سعیده اجاقی، نصیب بیگلری

سر ویراستار: وجیهه سادات فاطمی

تهیه شده در: سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

دفتر شبکه دانش و رسانه های ترویجی

ناشر: نشر آموزش کشاورزی

شمارگان: ۲۵۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۷

قیمت: رایگان

مسئولیت صحت مطالب با نویسندگان است.

شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع رسانی کشاورزی ۵۴۱۰۶

به تاریخ ۹۷/۵/۱۴ است.

نشانی: تهران- بزرگراه شهید چمران- خیابان یمن، پلاک ۱ و ۲، معاونت ترویج.

ص. پ. ۱۱۱۳-۱۹۳۹۵

تلفکس: ۲۲۴۱۳۹۲۳-۰۲۱

پیشگفتار

با افزایش سریع سطح زیر کشت پسته طی دو دهه گذشته در فیض آباد، کاهش شدید منابع آب‌های زیرزمینی و افزایش شوری آب و خاک، کاشت پسته در این منطقه پسته خیز کشور با چالش‌های جدی روبرو شده است. براساس شواهد موجود، در یک دهه گذشته سطح زیر کشت باغ‌های پسته فیض آباد به‌طور میانگین ۵۰ درصد افزایش یافته است. در چند دهه گذشته داشت پسته محدود به مناطق خاص و مساحت برای این محصول استراتژیک بوده است، اما امروزه کمتر منطقه‌ای از این شهرستان را می‌توان سراغ گرفت. پسته در آن کشت نشده باشد. از شمالی‌ترین نقاط با اقلیم معتدل تا جنوبی‌ترین نقاط و آبادی‌های خشک و کم‌باران، پسته به‌عنوان یک محصول اقتصادی و مقاوم به شوری و کم‌آبی انتخاب شده است. با توجه به کاهش مجوز برداشت آب از چاه‌های عمیق در ۵ سال گذشته، به نظر می‌رسد که احداث باغ‌های جدید در این منطقه تقریباً متوقف شده است و در حال حاضر از ۱۵۰۰۰ هکتار باغ پسته بارور فیض آباد به‌طور متوسط

حدود ۱۴۰۰ کیلوگرم پسته خشک برداشت می شود. کاهش عملکرد نسبت به دهه های ۷۰ و ۸۰ شمسی، ناشی از سه پدیده مهم است که تقریباً از مدیریت باغدار خارج بوده که این سه پدیده به شرح ذیل است:

۱- کاهش شدید منابع آب های زیر سطحی و در نتیجه کم آبیاری باغات،

۲- افزایش شوری آب و خاک و

۳- افزایش دجه حرارت محیط و تأمین نشدن نیاز سرمایه به میزان کافی برای رقم بادامی سفید فیض آباد (رقم غالب)

با توجه به فراوانی شکلات مطرح شده از طرف باغداران پسته، تصمیم بر این شد که فرصت ها و چالش های صنعت پسته کاری در شهرستان مه ولات (فیض آباد) به عنوان قطب پسته کاری خراسان رضوی مورد کنکاش مجدد قرار گیرد. تاکنون پاسخ به برخی شبهات و سوالات، توصیف صنعت پسته کاری فیض آباد به عنوان الگو، مورد استفاده باغداران سایر مناطق پسته خیز استان و حتی کشور واقع شود. دانش و تجربیات ارزنده پسته کاران این منطقه از چنان ویژگی ممتازی برخوردار است

که انتقال آن‌ها به نحو مطلوب خواهد توانست در
مجموع نقش مؤثری در کاهش هزینه‌های تولید و
افزایش عملکرد و درآمد خالص باغداران داشته باشد.

نگارندگان
عبدالحمید شرافتی
حسین حکم‌آبادی
خرداد ۹۷

www.ketab.ir

فهرست

پیشگفتار	۳
مقدمه	۱۱
فصل اول تاریخچه، شرایط اقلیمی، سطح زیر کشت و پتانسیل تولید پسته در فیض آباد	
تاریخچه کاشت و پرورش پسته در فیض آباد	۱۹
شرایط جغرافیایی و اقلیمی منطقه فیض آباد	۲۳
سطح زیر کشت پسته در فیض آباد	۲۴
پتانسیل تولید پسته در فیض آباد	۲۵
فصل دوم وضعیت منابع آب و آبیاری باغات پسته در منطقه فیض آباد	
وضعیت منابع تأمین کننده آب در باغ های پسته	۳۱
روش های آبیاری	۳۱
جوی - پشته	۳۲
روش کرتی	۳۶
آبیاری کرتی سنتی	۴۰
آبیاری تحت فشار	۴۰
مقدار آب مصرفی در باغ های پسته فیض آباد	۴۴
برنامه و مدار آبیاری	۴۵
فصل سوم انتخاب و آماده سازی زمین قبل از کاشت و تغذیه درختان پسته	
انتخاب زمین، تسطیح و آماده سازی زمین	۴۶
تغذیه درختان پسته	۵۱
مقدمه	۵۳
منابع کودی ماکرو و میکرو و روش کوددهی	۵۴
ازت	۵۴
فسفر	۵۵

۵۶	پتاسیم
۵۶	ریز مغذی ها
۵۷	محلول پاشی
۵۸	محلول پاشی تشکیل میوه
۵۹	کودهای آلی
۶۲	کود مرغ
۶۲	ضایعات فراوری شده ترمینال های ضبط پسته
۶۳	کود سبز
۶۴	کود گچ در باغ های پسته

فصل پنجم آفات و بیماری ها

۶۷	آفات پسته در باغات پسته فیض آباد
۶۷	مادامه
۶۸	پسین پسته
۷۷	پروانه چوبخوار پسته
۸۱	سن سبز پسته
۸۴	سن های کوچک (کک)
۸۶	سایر آفات پسته
۸۹	بیماری های رایج درختان پسته
۹۰	نماتد ریشه گرهی پسته
۹۳	بیماری گموز

فصل پنجم مدیریت کاشت و پرورش پسته

۹۷	انتخاب بذر و کاشت نهال
۹۹	تولید نهال
۱۰۳	پیوند
۱۰۶	هرس
۱۱۳	کاشت مخلوط
۱۱۴	کاشت مخلوط گیاهان زراعی با پسته
۱۱۵	کاشت مخلوط گیاهان باغی با پسته

۱۲۰.....	علف های هرز و روش مبارزه با آن ها
۱۲۳.....	مدیریت علف های هرز
۱۲۶.....	برداشت، فرآوری و بازار مصرف پسته در خراسان
۱۲۷.....	بازار تازه خوری پسته خراسان
	فصل ششم ارقام بومی و تجاری پسته در منطقه فیض آباد
۱۳۱.....	ارقام بومی فیض آباد
۱۳۱.....	رقم بادامی سفید
۱۴۳.....	پسته قرمز
۱۵۰.....	رقم سیاه
۱۶۰.....	رقم پسته نرگه
۱۶۶.....	رقم شمشیری
۱۷۳.....	ارقام غیر بومی
۱۷۳.....	رقم اکبری
۱۷۶.....	رقم کله قوچی
۱۷۸.....	رقم احمدآقایی
۱۸۱.....	رقم فندقی
۱۸۲.....	رقم ممتاز
۱۸۴.....	رقم عباسعلی
۱۸۷.....	بادامی زرند
۱۸۸.....	رقم شاه پسند
۱۹۰.....	فندقی ۴۸
۱۹۱.....	رقم خنجری
۱۹۳.....	رقم علم
	فصل هفتم مهم ترین فعالیت های پژوهشی در دودهده گذشته
۱۹۷.....	اهم فعالیت های تحقیقاتی و آموزشی پسته
۲۰۱.....	منابع